

čet a reakce jeho na počínání obžalovaného, kteréžto další okolnosti nalézací soud nezjistil, zřejmě proto, že to vzhledem ke svému právnímu názoru na věc nepovažoval za nutné. Ale jen po zjištění i těchto dalších skutečností bude lze učiniti závěr, zda činem obžalovaného, zvláště jeho výkřiky »Vzhůru na ně, neustupujte, nebojte se jich, pomstíme Duchcov,« nevznikla možnost rozpoutání vášni u shluknutého davu a útoku téhož na zakročující četnictvo a vojsko, tedy ohrožení života, zdraví a bezpečnosti, jednak zakročujících četníků a vojinů, jednak i demonstrantů. Takovéto ohrožení stačí úplně k naplnění pojmu nebezpečí ve smyslu § 87 tr. zák. Měl-li nalézací soud na mysli, že nebezpečí pro tělesnou neporušenost ohrožených mohlo spočívatí jedině v případném použití vojenských zbraní, hleděl na věc nesprávně, neboť nebezpečím podle § 87 tr. zák. v tomto případě mohlo býti i ohrožení života, zdraví nebo bezpečnosti členů četnictva a vojska se strany demonstrantů, kdyby byli činem obžalovaného poštváni a odhodláni k útoku na četnictvo a vojsko.

Nesprávně posoudil nalézací soud i subjektivní stránku činu. K jejímu naplnění stačí t. zv. dolus ohrožovací, t. j. vědomí pachatelovo, že svou činností nebezpečí (jak nahoře bylo uvedeno) způsobuje. V tomto směru ale nalézací soud — vzhledem k nesprávnému názoru na věc po stránce objektivní — uvažoval pouze o tom, zda si byl obžalovaný vědom možnosti použití vojenských zbraní, nikoliv i o tom, zda si byl vědom toho, že svým vyličeným jednáním způsobil nahoře popsáné ohrožení tělesné neporušenosti v první řadě členů četnictva a vojska zakročujících, v další řadě demonstrantů. Okolnost, že obžalovaný neslyšel upozornění orgánů veřejné správy o možnosti použití vojenských zbraní, nevyklučuje nutně vědomí obžalovaného, že svou činností způsobuje nebezpečí podle § 87 tr. zák. Aby o vědomí obžalovaného v tomto směru mohlo býti bezpečně rozhodnuto, je potřebné zjištění skutečností nutných k závěru, zda je v činu obžalovaného dána objektivní skutková podstata zločinu podle § 87 tr. zák. Vytýká proto i v tomto směru veřejný obžalobce důvodně hmotněprávní důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř.

Čís. 4930.

Pachatel odpovídá za výsledek, který způsobil, vykročiv při odvrácení protiprávního útoku z mezí nutné obrany, z důvodu nedbalosti podle § 335 (431) zák. tr. i, mohl-li — třebaže to nepoznal a si neuvědomil — v duševním stavu, který v něm byl vyvolán útokem, poznati a si uvědomiti, že jeho jednání nebylo k odvrácení útoku nutné, buď že za tím účelem vůbec nebylo třeba skutku ohrožujícího právní statky života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí, nebo že nebylo třeba ohrožení jich v té míře, ve které skutečně byly ohroženy a po případě poškozeny.

Jsou-li v napadeném rozsudku dostatečná skutková zjištění, z nichž lze učiniti právní závěr ve směru nevědomé nedbalosti obžalovaného, může zrušovací soud sám — ježto jde o posouzení nedbalosti jakožto

právní složky přečinu § 335 tr. zák. — tuto otázku posouditi a věc rozhodnouti, a není třeba věc vrateti k novému rozsouzení soudu první stolice (§ 288 čís. 3 prvá věta tr. ř.).

(Rozh. ze dne 21. února 1934, Zm II 344/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 14. července 1933, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čís. 2 tr. ř. z obžaloby pro přečin § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným přečinem podle § 335 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost uplatňuje jen důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř.

Bezpředmětny jsou arci vývody stížnosti, pokud dokazují, že podřadění skutku, jímž bylo byt' jen z poděšení, z leknutí nebo ze strachu vykročeno z mezí nutné obrany, pod ustanovení § 335 (431) tr. zák. není ustanovením § 2 g) tr. zák. vyloučeno, nýbrž docela připuštěno a že podnapilost — rozuměj sama o sobě — neruší odpovědnost pachatele ani s hlediska ustanovení, které tresce úmyslné způsobení výsledku nastavšího vykročením z nutné obrany jako zločin, tím méně s hlediska podpůrného ustanovení § 335 (431) tr. zák. Neboť jiným názorem neřídí se ani napadený rozsudek, jenž nezprošťuje obžalovaného, jak nesprávně předpokládá stížnost, z obžaloby pro přečin § 335 tr. zák. jen a již proto, že příčinami vykročení z mezí nutné obrany byly poděšení a podnapilost obžalovaného, nýbrž proto, že si obžalovaný následkem své podnapilosti a svého poděšení neuvědomil, že překročuje nutnou mez toho, co bylo potřebné k odvrácení protiprávního útoku osoby, proti níž vystřelil úmyslně, by útok zmařil; v poukazu na podnapilost pak má zřejmě rozsudek na zřeteli jen, že podnapilostí bývá i byl sesílen účinek vyděšení na schopnost správného rozpoznání, čeho je k odvrácení útoku nutné zapotřebí.

Stížnost důvodně namítá, že soud nevzal v rozsudku zřetel k tomu, zda obžalovaný, na nějž bylo útočeno, nemohl, i když na jeho duševní stav účinkovalo poděšení, poznati, že k odvrácení útoku nebylo zapotřebí obranných činů, jaké předsevzal a jimiž v souzeném případě byl výstřel obžalovaného ze smrtící zbraně proti G-ovi, který přivodil G-ovu smrt. Podle poslední věty § 2 g) tr. zák. lze trestati vykročení z nutné obrany, k němuž došlo z poděšení, strachu nebo leknutí podle okolností jako trestný čin z nedbalosti podle ustanovení §§ 335, 431 tr. zák. Nedbale jedná však podle § 335 (431) tr. zák. pachatel nejen, když poznal a uvědomil si, že jeho jednání (opomenutí) je způsobilé přivodíti nebo zvětšiti nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí (nedbalost vědomá), nýbrž i když tento směr svého jednání (opomenutí) sice nepoznal a sobě neuvědomil, avšak při náležité pozornosti a opatrnosti — ovšem pokud mu byla podle jeho duševního stavu v době sou-

zeného jednání (opomenutí) možná (srovnej nález čís. 4303 sb. n. s.) — z pramenů v § 335 tr. zák. naznačených poznati a sobě uvědomiti mohl (nedbalost nevědomá). Ježto se pak v případech vykročení z mezí nutné obrany vztahuje známka nedbalosti na poměr skutku, jímž bylo z obrany vykročeno, k rozsahu nutné obrany (srovnej nálezy čís. 3482, 3675 sb. n. s.) odpovídá pachatel za výsledek, který způsobil, vykročiv při odvrácení protiprávního útoku z mezí nutné obrany, z důvodu nedbalosti podle § 335 (431) tr. zák. i, mohl-li — třebaže to nepoznal a sobě neuvědomil — v duševním stavu, který v něm byl vyvolán útokem, poznati a si uvědomiti, že jeho jednání nebylo k odvrácení útoku nutné, buď že za tím účelem vůbec nebylo třeba skutku ohrožujícího právní statky života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí, nebo že nebylo třeba ohrožení jich v té míře, ve které skutečně byly ohroženy a po případě poškozeny (srovnej nálezy čís. 3482, 3675 sb. n. s.). Rozsudek popírá výrokem nahoře v druhém odstavci opakovaným toliko vědomí obžalovaného o nadměrnosti obrany, aniž uvažuje vůbec o tom, zda obžalovaný nemohl či mohl seznati, že není k odvrácení útoku G-ova zapotřebí skutku obžalovaným za tím účelem předsevzatého, rány vedené přímo proti tělu útočníka, jenž jí byl zasažen a usmrcen. Zprostil-li tudíž rozsudek obžalovaného, ačkoliv popřel jen vědomou nedbalost, nikoliv i nedbalost nevědomou, je výrok ten výsledkem neúplného a proto nesprávného použití zákona. Z tohoto důvodu je zmatečná stížnost oprávněna; bylo jí proto vyhověti a napadený rozsudek zrušiti.

V napadeném rozsudku jsou dostatečná skutková zjištění, z nichž lze učiniti právní závěr ve směru rozsudkem pominutém, t. j. ve směru nevědomé nedbalosti obžalovaného, takže nejvyšší soud jako soud zrušovací může sám — ježto jde o posouzení nedbalosti jakožto právní složky přečinu podle § 335 tr. zák. — tuto otázku posouditi a věc rozhodnouti, a není třeba věc vraceti k novému rozsouzení soudu první stolice (§ 288 č. 3 prvá věta tr. ř.).

Je zjištěno, že chvíli před tím, nežli obžalovaný použil proti G-ovi smrtelné zbraně, strhla se mezi obžalovaným a jeho přítelem B-em na jedné straně a mezi G-em a K-em na straně druhé rvačka, při níž byl B. pobit, že však rvačka ta byla přerušena a že obžalovaný i B., odtrhnuvše se od G-a a K-a, odcházeli rychlým krokem s místa rvačky, takže v této době jejich ohrožení, třebaž byli G-em a K-em následováni, nebylo již té intensity a bezprostřednosti, jako bylo před tím v púťce, při níž obžalovaný zbraně ke své obraně pokud se týče k obraně B-ově nepoužil; ba není ani zjištěno, že při rvačce použitím střelné zbraně alespoň jen hrozil. Dále je zjištěno, že obžalovaný vystřelil proti G-ovi, když byl strčil B-e za sebe, jako by ho chtěl krýti svým tělem, při čemž pronesl výrok, že ručí za B-ův život; poněvadž pak vystřelil na G-e, když byl od něho vzdálen asi pět kroků, a to v okamžiku, když G. se obracel, takže byl střelou zasažen do zad, lze z této situace souditi zcela bezpečně, že již předchozí jednání obžalovaného bylo G-ovi dostatečným odstrašením a že okamžité střelení ze smrtící zbraně přímo proti G-ovi bylo naprosto ukvapené. Okolnosti ty jasně nasvědčují tomu, že obžalovaný si z vylíčeného sledu událostí mohl a měl uvědomiti, že ohrožení tělesné bezpečnosti jeho, pokud se týče B-e, se strany pronásledujícího

G-e a K-a není tak bezprostřední, a jiným způsobem než střelbou na G-e neodvratitelné, neboť z toho, že se G. obracel již při tom, když obžalovaný zaujal vyličenou obrannou pozici, mohl a měl obžalovaný usouditi, že k odvrácení útoku není třeba toho obranného prostředku, kterého použil. Že si mohl a měl uvědomiti podle přirozených a každému snadno poznatelných následků, že výstřelem proti střední části těla člověka z browningu na vzdálenost asi pěti kroků ohrožuje bezpečnost života G-ova, o tom nelze pochybovati; v rozsudku soudu prvního není zjištěno a také výsledky průvodního řízení nevyšlo najevo nic, co by nasvědčovalo tomu, že přestrašení nebo podnapilost obžalovaného v době činu vylučovala možnost takové úvahy obžalovaného a možnost postřehu, že k uniknutí před pronásledovateli, pokud se týče k jejich zastrášení stačí aspoň předběžné použití zbraně méně nebezpečným způsobem, na příklad výstřelem do vzduchu, nebo stranou do země. Že obžalovaný takové úvahy schopen byl, tomu nasvědčuje zjištění, že bezprostředně před smrtícím výstřelem strčil B-e za sebe, jako by ho chtěl krýt svým tělem, při čemž pronesl výrok, že ručí za B-ův život. Obžalovaný mohl postřít a si uvědomiti, že toho způsobu obrany, kterého použil, není třeba, že tím vybočuje z nutné obrany a že nad potřebu ohrožuje nanejvýš nebezpečně bezpečnost života G-ova.

Čís. 4931.

Ke skutkové podstatě přečinu podle § 493 tr. zák. se nevyžaduje, by celý náklad zhotovených tiskopisů byl rozeslán najednou; závadná činnost původce s hlediska § 493 tr. zák. zračí se i v tom, byl-li před všeobecným vydáním tiskopisu odeslán napřed snad i jediný výtisk anebo byly-li tiskopisy v menším nebo větším počtu postupně rozesílány třetím osobám.

(Rozh. ze dne 26. února 1934, Zm I 374/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromých obžalobců do rozsudku krajského soudu trestního v Praze jako soudu kmetského ze dne 4. dubna 1932, jímž se nalézací soud prohlásil nepřislušným k projednání trestní věci soukromých obžalobců proti obžalovanému pro přečin proti bezpečnosti cti, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Napadeným rozsudkem prohlásil se kmetský soud nepřislušným ku projednání trestní věci soukromých obžalobců proti Václavu N-ovi, obžalovanému z přečinu proti bezpečnosti cti. Podle nenapadeného zjištění rozsudku obžaloba zněla, že Václav N. v srpnu 1931 sepsal, dal rozmnožiti a rozšiřoval leták pod názvem »Balada veršovaná a složená...«. Dále zjistil kmetský soud, že obžalovaný doznal, že tento leták psal, dal rozmnožiti a rozšiřoval v roce 1930 a, že od té doby leták ani nerozmno-